

FNV Horecabond

Jaarverslag 2016

Colofon

FNV Horeca, FNV Catering en FNV Recreatie zijn onderdeel van FNV Horecabond

» **Adres**

FNV Horecabond,
Louis Armstrongweg 100
Postbus 1435, 1300 BK Almere

» **Telefoon leden**

036 - 535 85 95

» **Telefoon niet-leden**

0900 - 239 10 00 (€ 0,50 p/min)

» **Fax**

036 - 536 33 97

» **E-mail**

info@fnvhorecabond.nl

» **Website**

www.fnvhorecabond.nl

» **Eindredactie**

Laura Kapper en Wendy Dekker

» **Beeld**

P&I, Rob van Dam, Ingmar Timmer,
Frank Penders, Ineke Oostveen,
Simon Trel & Karel de Vos.

Inhoud

1. Voorwoord	4
2. Bestuursverslag	6
» 2a. Bestuursverslag	7
» 2b. Organigram	10
» 2c. Gang van zaken 2016	12
» 2d. Organisatie algemeen	14
» 2e. Vereniging	21
» 2f. Collectieve belangenbehartiging	22
» 2g. Pensioenen	30
» 2h. Vooruitblik 2017	32
3. Jaarrekening	33
» 3a. Balans per 31 december 2016	33
» 3b. Staat van baten & lasten over 2016	34
» 3c. Toelichting op de balans & staat van baten en lasten	36
» 3d. Overige gegevens	56
» 3e. Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	57
4. Bijlage	62
» Opgave van bestuurs- en nevenfuncties leden bestuur en directie FNV Horecabond per 31 december 2016	62

Voorwoord

Voor u ligt het jaarverslag van FNV Horecabond. Het Hoofdbestuur legt via dit verslag verantwoording af over het gevoerde beleid in het afgelopen jaar.

In het verslagjaar is het Hoofdbestuur een visie & missietraject gestart. Daarbij is als eerste stap op het Ledencongres van juni een missie vastgesteld. Inmiddels heeft het Hoofdbestuur als vervolg daarop het initiatief genomen om een visie te ontwikkelen gericht op de toekomst over 5-10 jaar. Een visie van onze vereniging op het werk(en) in de horeca, catering en

recreatie in de toekomst en de rol van onze bond daarin.

Daarnaast is in 2016 een start gemaakt met de strategische heroriëntatie voor de komende drie jaar voor onze vereniging. Vakbonden hebben het moeilijk, zo ook onze bond. Het ledenaantal daalt en daarmee de organisatiegraad in de sector.

Om te komen tot een toekomstscenario dat door alle betrokkenen wordt gedragen zijn in 2016 verschillende stappen gezet. Er is gestart met het opzetten van een strategie, het Hoofdbestuur heeft hier verder vorm aan gegeven, waarna in het Ledencongres van november dit zich heeft vertaald naar een Manifest. Een manifest waarin vier punten centraal staan voor de komende jaren:

- » Fatsoenlijke arbeidsvoorwaarden voor iedereen
- » Zichtbaarheid vergroten
- » Werken aan vakmanschap
- » Gezamenlijk belang werkgevers en werknemers

In het Dagelijks- en Hoofdbestuur is gedurende het verslagjaar vanaf 1 juni de functie van secretaris-penningmeester vacant geweest.

Esther de Jong, secretaris-penningmeester
FNV Horecabond

2a. Bestuursverslag

FNV Horecabond behartigt de belangen van werknemers, uitkeringsgerechtigden en gepensioneerden in de horeca, catering en recreatie op het gebied van arbeid en inkomen. De kerntaken van FNV Horecabond zijn het verzorgen van individuele dienstverlening voor zijn leden en het behartigen van de collectieve belangen van alle (ex-)werknemers. Daarnaast behartigt FNV Horecabond de belangen van (ex-)werknemers en gepensioneerden, in deze sectoren als belanghebbende bij een pensioenfonds. Bij de uitvoering van de kerntaken ligt het accent op het bevorderen van solidariteit, sociale rechtvaardigheid en zelfredzaamheid.

Activiteiten

De kernactiviteiten van FNV Horecabond zijn:

- » Collectieve belangenbehartiging door het afsluiten van cao's en sociale plannen voor alle werknemers in de bedrijfstakken horeca, contractcatering en recreatie of in de daarin werkzame bedrijven;
- » Individuele dienstverlening, waaronder rechtshulp, aan de leden;
- » Voorlichting en informatievoorziening aan de leden;
- » Verenigingsactiviteiten, uit te splitsen in werkzaamheden van leden binnen activiteitenteams en binnen de verenigingsorganen.

FNV Horecabond presenteert zich als FNV Horeca, FNV Catering en FNV Recreatie bij activiteiten die zich specifiek op een van deze drie bedrijfstakken richten.

Bestuur

De vereniging FNV Horecabond wordt bestuurd door een Hoofdbestuur en een Dagelijks Bestuur. Het Hoofdbestuur stelt het algemene beleid op hoofdlijnen vast en houdt toezicht op de uitvoering ervan (door het Dagelijks Bestuur). Ook stelt het Hoofdbestuur de begroting vast. Aan de hand van onder andere een financieel jaarverslag legt het Hoofdbestuur verantwoording af aan het Ledencongres, het hoogste orgaan binnen de bond. Het Ledencongres stelt het algemene arbeidsvoorwaardenbeleid vast en beoordeelt het beleid door het Hoofdbestuur aan de hand van het jaarverslag. De voorbereiding en uitvoering van het beleid vallen onder de verantwoordelijkheid van het Dagelijks Bestuur. Het Dagelijks Bestuur maakt voorstellen voor het Hoofdbestuur en vertegenwoordigt de bond van rechtswege.

Hoofdbestuur

Het Hoofdbestuur bestaat volgens de statuten uit negen leden: twee leden van het Dagelijks Bestuur en zeven onbezoldigd Hoofdbestuurders. Het Hoofdbestuur wordt door het Ledencongres gekozen. In 2016 heeft het Hoofdbestuur acht reguliere vergaderingen gehouden en is er een tweedaagse bijeenkomst georganiseerd. Tijdens de vergaderingen stonden onder andere het financieel jaarverslag 2015, de meerjarenbegroting 2016-2017 en raming voor 2018-2019 op de agenda. Daarnaast zijn de leerlingpakketten geëvalueerd, met als resultaat dat er besloten is om te starten met een gratis jongerenlidmaatschap. Verder is er uitgebreid gesproken over het missie- en visietraject en heeft het Hoofdbestuur besloten om loopbaanadvies van de FNV aan te bieden voor leden. In het najaar is er een beleggingsadviescommissie van start gegaan en is het statuut van deze commissie vastgesteld. De samenstelling van het Hoofdbestuur was op 31 december 2016 als volgt:

» Ben (B.C.) Francooy	voorzitter
» Vacature	secretaris-penningmeester
» Bert (A.H.) Veldman	onbezoldigd lid uit de regio Oost en vicevoorzitter van het Hoofdbestuur
» Michel (M.) Hooglugt	onbezoldigd lid uit de regio West
» Martin (M.) Meijnckens	onbezoldigd lid uit de regio West*
» Ronald (R.) Plokker	onbezoldigd lid uit de regio Noord
» Jan (J.M.) Wever	onbezoldigd lid uit de regio Midden
» Edwin (E.) Vlek	onbezoldigd lid uit de regio Midden
» Roland (R.J.M.) Delnoij	onbezoldigd lid uit de regio West

* *Martin (M.) Meijnckens heeft besloten om per 9 februari 2017 uit te treden uit het Hoofdbestuur.*

Dagelijks bestuur

Zoals eerder gezegd worden de leden van het Dagelijks Bestuur door het Ledencongres gekozen. Zij zijn als bezoldigd bestuurder in dienst van de bond. Het Dagelijks Bestuur bestaat uit twee personen. Op 31 december 2016 was de samenstelling als volgt:

» Ben (B.C.) Francooy	voorzitter
» Vacature	secretaris-penningmeester

Directie

Het Dagelijks Bestuur benoemt de directeur, die daarmee de dagelijkse leiding krijgt over de werk-organisatie en verantwoordelijk is voor de uitvoering van het door het Dagelijks Bestuur vastgestelde beleid in beheersmatig opzicht. Op 31 december 2016 was **Erik (E.A.) Weehuizen** in dienst als directeur.

Ledencongres

Het Ledencongres is het hoogste orgaan van onze vereniging en komt tweemaal per jaar bijeen. Alle leden kunnen rechtstreeks deelnemen aan het Ledencongres, zelf vragen stellen en voorstellen doen (ieder individueel lid kan voorafgaand aan een Ledencongres bij het Hoofdbestuur een voorstel voor de

vereniging indienen). Het Ledencongres heeft als bevoegdheden: het vaststellen van het algemene arbeidsvoorwaardenbeleid en het beoordelen van het beleid waarover het Hoofdbestuur verantwoording aflegt aan de hand van het jaarverslag. En daarnaast is het Ledencongres gerechtigd tot verkiezing, schorsing en ontslag van leden van het Hoofdbestuur (waaronder de leden van het Dagelijks Bestuur), wijzigen van statuten en reglementen en besluitvorming over het aangaan van een fusie of ontbinden van FNV Horecabond.

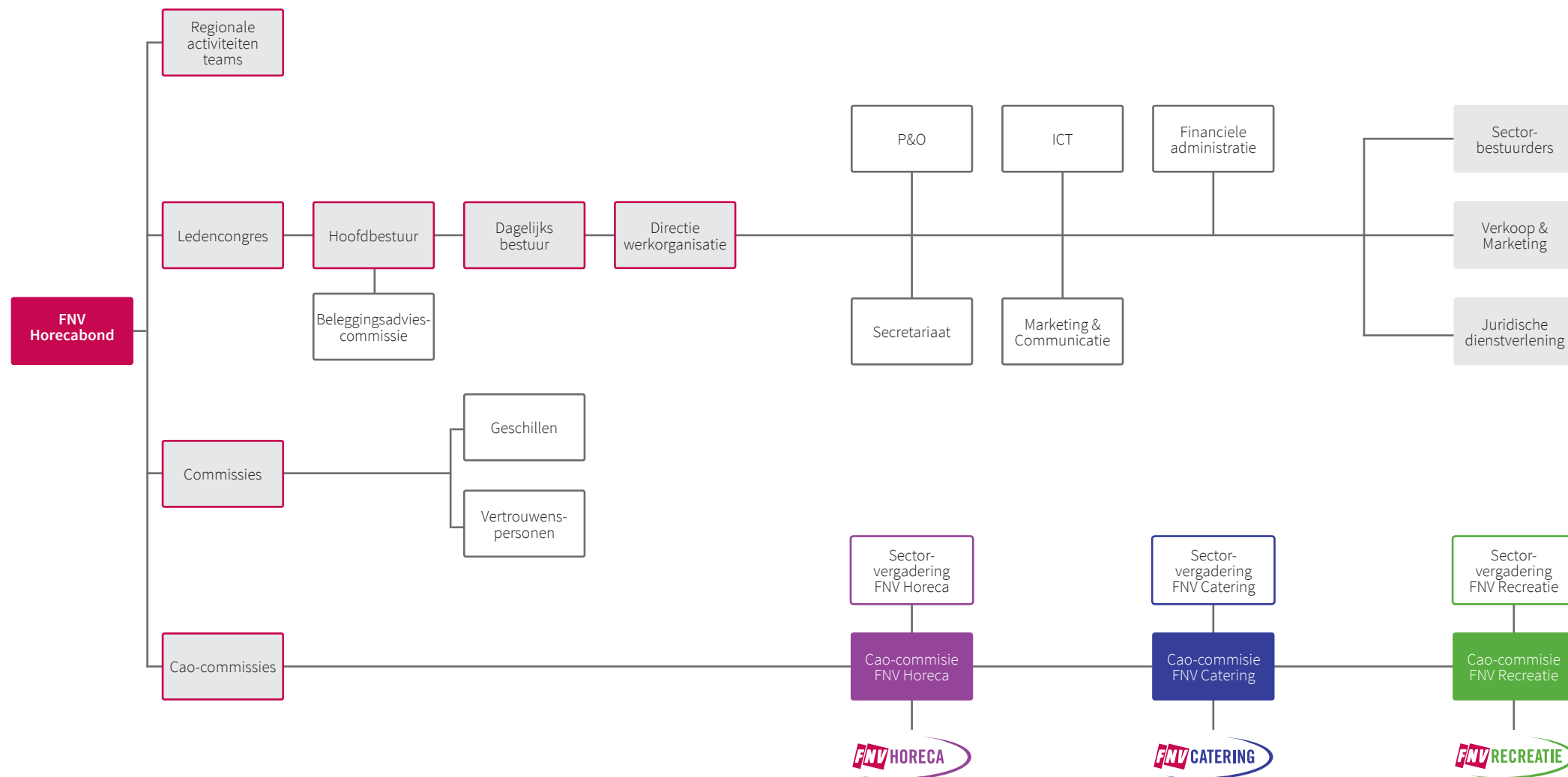
Op maandag 30 mei namen 82 leden, waaronder 9 leden van het Hoofdbestuur, deel aan het Ledencongres. Eerst werd teruggeblikt op financiële zaken en op (een deel van) de activiteiten en projecten die in 2015 uitgevoerd zijn. Daarna volgden de verkiezingen voor het Hoofdbestuur. Dit keer echte verkiezingen met 9 kandidaten voor 7 onbezoldigde functies. Na de derde stemmingsronde was het nieuwe Hoofdbestuur bekend. In de middag is de missie van FNV Horecabond vastgesteld en is er een start gemaakt met het visietraject. Aan het eind van de dag is afscheid genomen van twee Hoofdbestuurders Benno Suijker en Gerard Kogelman en van de penningmeester-secretaris Eiko de Vries.

Maandag 14 november vond het tweede Ledencongres plaats met 95 leden inclusief 8 Hoofdbestuurs-leden. Het Ledencongres heeft unaniem ingestemd met de FNV Arbeidsvoorwaardennota 2017. Ook vond de verkiezing van de kandidaat Ledenparlement Horeca plaats. Na de lunch werd in subgroepen de strategie besproken.

Beleggingsadviescommissie

FNV Horecabond beschikt over een aanzienlijk belegd vermogen. Het bezit daarvan en het rendement daarop dienen als waarborg voor de continuïteit van onze vereniging en de activiteiten daarvan. Voor de duurzaamheid van het beheer van deze beleggingen vindt het Hoofdbestuur het van belang, dat de bond beschikt over voldoende beleggingsexpertise. Daarom heeft zij in 2016 een beleggingsadviescommissie ingesteld met als doelstelling, het Hoofdbestuur gevraagd en ongevraagd over het strategisch beleid te adviseren en de secretaris-penningmeester over het tactische beleid. De commissie bestaat uit tenminste twee externe leden, waarbij één van de leden bij voorkeur ook ervaring en deskundigheid heeft met financieel beleid en vermogensbeheer bij een vereniging. De vergaderingen van de commissie worden bijgewoond door de secretaris-penningmeester. Voor deze commissie is door het Hoofdbestuur een statuut vastgesteld. Per 31 december 2016 bestond de commissie uit **Eiko (E.P.) de Vries** als voorzitter en **Rob (R.) Heerkens**.

2b. Organigram

2c. Gang van zaken 2016

Het Hoofdbestuur heeft eind 2015 een nieuwe meerjarenbegroting vastgesteld voor de duur van 2016-2017. Daarnaast is voor de jaren 2018-2019 een meerjarenraming neergezet. Kern van deze meerjarenbegroting is, dat het bestuur de noodzaak ziet om de bond op een drietal terreinen te versterken:

- » Versterking van de positie van de bond in de sectoren, om te beginnen in de horeca;
- » Behoud en beter nog: groei van het ledental;
- » Verbetering van onze positie onder jongeren.

Financiën en begroting 2016

De begroting 2016 van FNV Horecabond heeft een totaal aan baten van ongeveer € 3.950.000 en een totaal aan lasten van ongeveer 6 miljoen. Dit betekent een begroot verlies van € 2.050.000. Daarvan is meer dan 1 miljoen uitgetrokken voor bovengenoemde investeringen in versterking van de positie van de bond in de sectoren, in nieuwe diensten en producten en de cao campagne. In de begroting is rekening gehouden met een verhoging van de contributie en tarieven van de pakketten per 1 januari 2016 van 2%.

Het budget ten behoeve van de investeringen in nieuwe diensten en producten wordt met ingang van 2016 op een andere wijze berekend, waarbij een iets andere benadering is gekozen. Deze benadering is als volgt: de bond heeft een omvangrijk eigen vermogen. Een deel daarvan is een buffer benodigd voor feitelijke afbouw/ombouw van activiteiten als er geen middelen meer binnen zouden komen. Op basis van een termijn van 2 jaar en jaarlijkse kosten exclusief investeringen leidt dat tot een bufferreserve van 9 miljoen. Het restant van het eigen vermogen kan vervolgens benut worden om te investeren in de toekomst van de bond. Daarbij wordt zoveel mogelijk het vermogen zelf ontzien en wordt het rendement daarvan benut voor de investeringen. Omdat niet gewerkt kan worden met het sterk wisselende feitelijk rendement op jaarbasis, wordt daarbij gerekend met een verondersteld rendement als gemiddelde. Gezien het vastgestelde beleggingsbeleid, waarin gematigd risico wordt genomen, is dit vastgesteld op netto 1,5% (bruto 2,5% met 1% compensatie in verband met inflatie). Als de investering aldus wordt berekend, dan bedraagt het budget daarvoor € 345.000 in 2016. Het Hoofdbestuur heeft inmiddels besloten ten laste van dit budget voor de duur van 2 jaar een pilot 'loopbaanbegeleiding' te starten, waarbij de dienstverlening voor onze leden wordt uitgebreid met loopbaansprekuren en loopbaantrainingen.

Het budget voor de 'versterking van de bond' in de sectoren bedraagt in 2016 € 435.000 en zal ten laste worden gebracht van het bestemmingsfonds 'Strijdfonds' van de bond.

'Onderaan de streep' laat de jaarrekening over 2016 rode cijfers zien. Het negatieve exploitatieresultaat is niet goedgemaakt door het rendement op de beleggingen. Weliswaar is een heel behoorlijk rendement

op de beleggingen behaald van in totaal 1,8 miljoen oftewel 4,8%. De opbrengst daarvan was echter onvoldoende om het negatieve resultaat te compenseren. Dit betekent, dat net zoals in 2015 dit jaar weer is ingeteerd op het vermogen van de bond.

Voor onze vereniging is het rendement op de beleggingen van groot belang, omdat daarmee een negatief exploitatieresultaat 'goed wordt gemaakt' en daarnaast uit dat rendement de investeringen voor nieuwe diensten en producten worden gefinancierd. Tenslotte wordt belegd om daarmee de waarde van het vermogen in stand te houden en te beschermen tegen inflatie.

Het resultaat op de beleggingen is met 4,8% flink hoger dan het voorgaande jaar (3,9%). Opvallend is, dat over het gehele jaar genomen de vastrentende fondsen en de aandelenfondsen ieder ongeveer de helft van de winst in absolute zin voor zijn rekening heeft genomen. Relatief hebben de aandelenfondsen en dan vooral het door Actiam beheerde GBF FNV duurzaam passieve fonds in 2016 een uitstekend rendement behaald. Daartegenover staat, dat de bond in het verslagjaar veel last heeft van de erg lage spaarrente (op deposito's en spaarrekeningen) en naar de toekomst toe een risico loopt op waardevermindering van de obligaties bij een (verder) stijgende rente.

In het beleggingsbeleid is ook in 2016 gestreefd naar een strategische beleggingsmix van de beleggingen van 30% aandelen en 69% vastrentende waarden (inclusief deposito's) en vastgoed 1%. Om de gewenste beleggingsmix te behouden is in het najaar een aanzienlijk bedrag van de deposito's overgeheveld naar de vastrentende beleggingsfondsen, omdat over dat bedrag in het geheel geen rente meer door de bank werd vergoed.

2d. Organisatie algemeen

Werving en behoud

Het jaar 2016 is afgesloten met een ledenverlies van 387 leden. Ten opzichte van vorig jaar is het verlies bijna gehalveerd. Op 31 december 2016 had FNV Horecabond 22.757 leden. Procentueel is het ledenverlies in de horeca 2,2%, in de catering 0,3% en in de recreatie is dit 1,2%.

Het aantal nieuw ingeschreven leden ligt 7% hoger dan in 2015. Het aantal uitschrijvingen ligt 5% lager dan in 2015.

Ledenontwikkeling 2013-2016

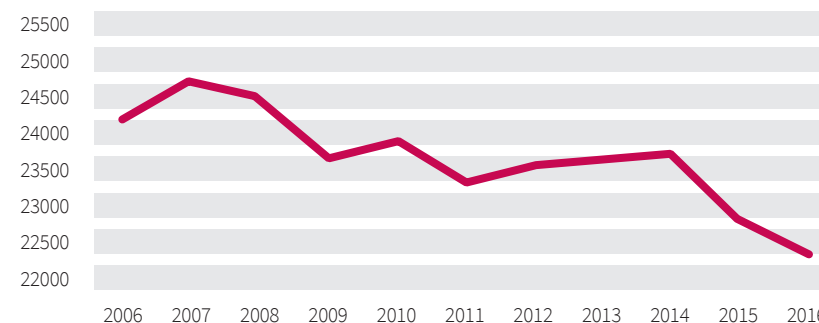
	Leden geworven	Leden uitgeschreven	Saldo
2016	2.859	3.246	-387
2015	2.666	3.430	-764
2014	3.325	3.287	38
2013	3.350	3.289	61

Net als in voorgaande jaren wordt het grootste gedeelte van de leden geworven via een outdoor callcenter (45%). De leads die nagebeld worden door het callcenter komen van de website, sociale media en persoonlijk contact. De meeste voorkomende opzegreden (29%) is, zoals ook in voorgaande jaren, het verlaten van de bedrijfstak.

Ledenontwikkeling per sector 2016

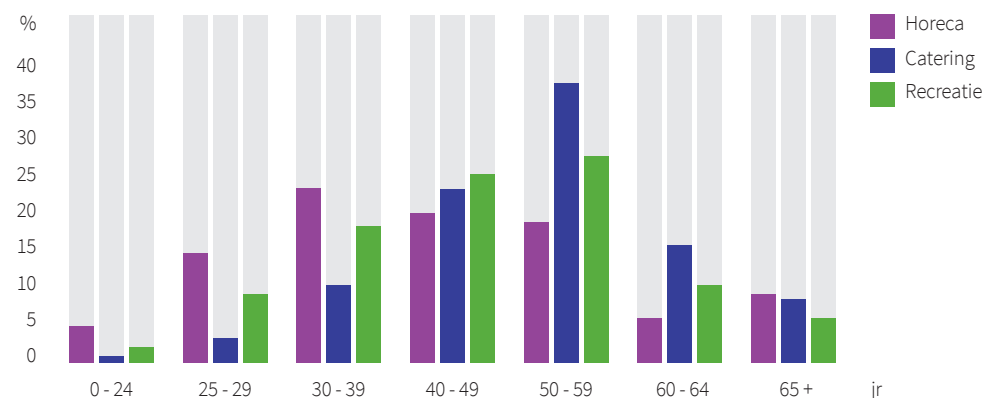
	Leden geworven	Leden uitgeschreven	Saldo	Verschil t.o.v. 2015
Horeca	2.332	2.745	-413	-372
Catering	339	329	10	1
Recreatie	188	172	16	4

Eindstand ledental 31-12 van 2006-2016

In de horeca is ruim de helft van de leden jonger dan 45 jaar. In de catering is 69% van de leden tussen de 45 en 65 jaar. De recreatie heeft de meeste leden (55%) in de leeftijdsgroep 40 - 60 jaar. Deze cijfers zijn nagenoeg hetzelfde als in 2015. De gemiddelde leeftijd op 31 december 2016 was 45,6 jaar, in 2015 was dit nog 45,2 jaar.

Leeftijden leden actueel

Behoud

In 2016 is er € 51.215 afgeschreven vanwege misgelopen contributie-inkomsten. Dit is 9% minder dan in 2015. Er is € 45.185 geïncasseerd aan achterstallige betalingen, dit is 13% lager dan in 2015. In 2016 zijn er 473 leden geroyeerd in verband met een achterstallige betaling.

Juridische dienstverlening

De afdeling Juridische dienstverlening bestond in 2016 uit 9 juristen, 1 procesjurist, 3 advocaten en 4 secretariael ondersteuners. Gezamenlijk hebben zij in 2016 1.246 nieuwe juridische dossiers in behandeling genomen en 1.318 dossiers afgehandeld. Gemiddeld heeft iedere jurist bij een fulltime dienstverband 118,53 dossiers afgehandeld.

De juristen en advocaten van de afdeling Juridische dienstverlening geven inhoudelijk (schriftelijk) advies. Ook staan ze leden bij in bezwaarschriftprocedures tegen beslissingen van het UWV. En bij juridische procedures bij de rechtbank. Als er niet wordt voldaan aan een vonnis van de rechter, dan zorgt de afdeling ervoor dat het vonnis bij de deurwaarder terecht komt voor beslaglegging en executie van het vonnis. De meeste dossiers betroffen onderwerpen als ontslag, reïntegratie en loon- en overurenberekeningen. In de tweede helft van 2016 zijn er opvallend veel dossiers binnengekomen, waarbij de werkgever de werknemer via een payrollconstructie wilde laten werken.

Resultaat

Ruim de helft van alle afgehandelde dossiers in 2016 is, net als in 2015, met een positief resultaat afgehandeld, namelijk 53%. Van de juridische dossiers die uiteindelijk tot een procedure hebben geleid, is dit percentage zelfs veel hoger, namelijk 77%. In 2016 zijn er 92 juridische procedures opgestart. Van de behaalde positieve vonnissen zijn er uiteindelijk 13 naar de deurwaarder doorgestuurd voor de executiefase, omdat niet vrijwillig aan het vonnis werd voldaan.

Extern

Op momenten dat de instroom van nieuwe dossiers hoger is dan de capaciteit op de juridische afdeling aankan, worden de dossiers uitbesteed aan een externe juridische dienstverlener. Met deze dienstverlener werkt FNV Horecabond nauw samen. Ook letselschadedossiers worden uitbesteed, omdat zulke dossiers zeer specifieke expertise verlangen. In 2016 zijn in totaal slechts 8 dossiers uitbesteed aan externe partijen. Dit is een aanzienlijke verlaging en dus kostenbesparing ten opzichte van 2015, toen nog 61 dossiers werden uitbesteed.

Tevredenheid

Er zijn enquêteformulieren verstuurd aan leden van wie een dossier is afgehandeld. Zo kan de tevredenheid over de juridische dienstverlening worden gemeten. Leden kunnen de dienstverlening beoordelen op punten zoals snelheid van in behandeling nemen, de bereikbaarheid van de behandelaar, deskundigheid, vriendelijkheid en inzet. De beoordeling in 2016 was gemiddeld een 7,6 op een schaal van 1 tot 10.

Marketing en communicatie

De manier van communiceren met onze leden en niet-leden richt zich naar de behoefte van de doelgroep. Hier stemmen we onze communicatiemiddelen steeds meer op af. Zo worden nieuwsbrieven vaker doelgroepgericht verstuurd, waarbij we een lichte stijging zien van het openingspercentage en de doorklikratio naar de website. Het websitebezoek is overall met 10% gestegen. In 2016 is een intensief project gestart om de websites te vernieuwen, waarmee we onder andere de gebruiksvriendelijkheid van de website willen optimaliseren.

Onze inspanningen om de binding met jongeren op sociale media te vergroten heeft geresulteerd in een toename van de online interactie en betrokkenheid. Uiteraard hebben we in 2016 ook hard gewerkt om te zorgen voor meer bereik en leads via social media. Ook de behoudcampagne, die al een aantal jaren zorgt voor contactmomenten met nieuwe leden om de meerwaarde van het lidmaatschap te benadrukken, is eind 2016 aangepast op diverse punten waaronder de inhoud en een nieuwe huisstijl. Er zijn diverse middelen ontwikkeld om acties te ondersteunen, zoals voor het nieuwe jongerenlidmaatschap, loopbaanadvies en leermeesters. Daarnaast is de afdeling Communicatie bezig geweest met het organiseren van verschillende beurzen en de uitwerking en de implementatie van de cao campagne Foodsy op de Horecava 2016.

Horeca info

Zeven keer per jaar komt het ledenblad Horeca Info uit. De inhoud is een mix van 'need to know' en 'nice to know', met de laatste stand van zaken op het gebied van cao- en arbeidsvoorwaarden, wetten en juridische zaken. Er is ruime aandacht in het blad voor de drijfveren en inspiratie van werknemers in de sectoren en voor vakbekwaamheid, passie en liefde voor het vak. Bij dit alles probeert de redactie zoveel mogelijk de werknemerskant te belichten en leden zelf aan het woord te laten en in beeld te brengen.

ICT

Ook 2016 was weer een intensief jaar op ICT-gebied. Naast het continue bezig zijn om kleine en grotere hardware- en softwarematige aanpassingen te verwerken om aansluiting te houden met de huidige en toekomstige (technische) eisen, zijn enkele grotere projecten uitgevoerd, waarvan een aantal hierna worden benoemd.

In 2016 is de hard- en software van medewerkers gemoderniseerd, de software van de ledenadministratie is opnieuw en logischer ingericht en afdeling ICT is bezig geweest met het in lijn brengen van software licenties en versies met de huidige standaarden. Daarnaast zijn een aantal servers in eigen beheer genomen. Ook zijn er steeds meer verplichte updates van de softwarepakketten die gebruikt worden in de cruciale bedrijfsprocessen verwerkt. Elke update is van te voren grondig getest en voorbereid, zodat er na implementatie geen verrassingen waren die de bedrijfsprocessen verstoren.

Door de groei van de data hebben we in 2016 voor de externe back-ups ook de opslag moeten uitbreiden. Daarnaast is besloten om over te stappen naar een andere mobiele provider. De voordelen van de huidige provider wegen niet meer op tegen de nadelen en het is dan ook tijd om te kijken naar alternatieven.

Door grote stijging in de aanvallen met ransomware is er nog meer dan voorheen tijd gestoken in het belang van goede back-ups om data verlies tegen te gaan. Ook de veel gebruikte methode om virussen te verspreiden vergde regelmatig aanpassingen en maatwerk.

Personeelszaken

In 2016 bestond de bezetting gemiddeld uit 45,42 fte (41,92 fte voor onbepaalde tijd en 3,5 fte voor bepaalde tijd). In 2015 was er gemiddeld 47,89 fte (41,64 fte voor onbepaalde tijd en 6,25 fte voor bepaalde tijd).

Daarnaast was er in 2016 gemiddeld 0,92 uitzendkracht werkzaam, dit komt overeen met gemiddeld 0,67 fte.

In 2016 is het totale verzuimpercentage over de gehele organisatie lager dan in 2015. Met name het lang verzuim is flink gedaald.

In 2016 is er een Risico- inventarisatie & -evaluatie (RI&E) uitgevoerd, waarmee risico's binnen FNV Horecabond in kaart zijn gebracht. Met als doel de kans op arbeidsgerelateerde gezondheidsklachten en ongevallen tot een minimum te beperken. Er is extra aandacht voor de uitkomst van het onderzoek, werkplekken zijn aangepast en er vindt een werkplekcontrole plaats door een fysiotherapeut. Daarbij wordt op de uitkomst beleid ontwikkeld.

2e. Vereniging

FNV Horecabond heeft de leden ingedeeld in 6 regio's : Noord, Midden, Oost, Zuid-Oost, Zuid-West en West. Sinds kort is ook in de regio Zuid-West weer een activiteitenteam, bestaande uit 3 kaderleden.

In de regio's zijn kaderleden die gemiddeld 2 à 3 keer per jaar per regio bij elkaar komen en ledenbinding-activiteiten organiseren: 1 jubilarisbijeenkomst en 2 seniorenbijeenkomsten. Deze laatste activiteiten bestaan veelal uit een diner en/of georganiseerde lunch binnen de regio. De jubilarisbijeenkomsten vinden zowel in het voorjaar als in het najaar plaats, voor de seniorenbijeenkomsten geldt hetzelfde.

Jubilarissenbijeenkomst

Leden die 25, 40, 50, 60, 65 of 70 jaar lid van de bond zijn, worden uitgenodigd een jubilarisfeest bij te wonen. Daarnaast worden ook actieve kaderleden uitgenodigd als waardering voor hun inzet. Beide bijeenkomsten worden zeer gewaardeerd door de leden. Bij de jubilarissen is opvallend dat vooral de oudere jubilarissen beter gebruik maken van de uitnodiging dan voorgaande jaren.

Gemiddeld is:

- » 28% van de jubilarissen die 25 jaar lid zijn aanwezig, vorig jaar was dit 21%
- » 57% van de jubilarissen die 40 jaar lid zijn aanwezig, 36% vorig jaar
- » 41% van de jubilarissen die 50 jaar lid zijn aanwezig, 50% vorig jaar
- » 40% van de jubilarissen die 60 jaar lid zijn aanwezig, 50% vorig jaar
- » 65 jaar lid van de bond is officieel geen jubilarisviering maar deze leden ontvangen wel een uitnodiging. Van deze groep was 67% aanwezig dit jaar. Van de 70-jarige jubilarissen, in totaal 3 dit jaar, was 67% aanwezig. Eén jubilaris moest verstek laten gaan wegens zijn gezondheid.

Seniorenbijeenkomsten

Voor seniorleden organiseert FNV Horecabond jaarlijks in de regio's seniorenlunches en -diners. Deze bijeenkomsten worden gehouden op diverse horecascholen. In 2016 hebben we in totaal 1.911 uitnodigingen verzonden en 433 bezoekers mogen begroeten.

Masterclass

FNV Horecabond vindt het belangrijk dat ook jongeren zich blijven ontwikkelen en kennis kunnen maken met de vakbeweging en haar maatschappelijke rol. Daarom is in 2014 de Young Academy opgericht. De Young Academy organiseert de Masterclass welke open staat voor leden tot 30 jaar die werkzaam zijn in de horeca, catering of recreatie. Het gaat om zes bijeenkomsten van een dag, verspreid over Nederland op aantrekkelijke locaties, met verschillende thema's. In 2016 is de tweede Masterclass van start gegaan met 12 enthousiaste jongeren. De Masterclass wordt goed ontvangen, de eerste groep jongeren is inmiddels nauw betrokken bij FNV Horecabond.

2f. Collectieve belangenbehartiging

FNV Horeca heeft in 2016 de strategie voortgezet die enerzijds is gebaseerd op bewustwording en informeren van de horecamedewerkers en anderzijds op het afsluiten van cao's met afzonderlijke bedrijven. Het vergroten van de betrokkenheid van werknemers en het, samen met leden, adresseren van belangrijke werknemersthema's van vakbondswerk zullen ook de komende jaren prioriteit krijgen.

Horecava

Foodsy - Op de Horecava is de cao campagne Foodsy 'Het restaurant zonder personeel' vervolgd. De online petitie werd door 15.000 mensen getekend en overhandigd aan Koninklijke Horeca Nederland (KHN). KHN liet weten dat minister Asscher van Sociale Zaken eerst de Wet Werk en Zekerheid moet aanpassen, voordat KHN met de werknemersorganisaties stappen kan maken.

Young Professionals Experience Day (YPED) - FNV Horeca heeft het initiatief genomen om de YPED te organiseren. Zij heeft samen met partners in de branche een programma ontwikkeld om jongeren, 1.000 MBO en HBO studenten, te stimuleren om in de horecabranche aan de slag te gaan en om hen kennis te laten maken met de sector en het vak.

1 mei 2016, Dag van de Echte Banen

In 2016 is de jaarlijkse actiedag opnieuw gehouden, ditmaal in teken van 'Echte Banen'. Een onderwerp waar FNV Horeca zich hard voor inzet. Ruim meer dan de helft van alle horecawerknemers heeft een tijdelijke baan. De sector horeca staat daarmee bekend als een van de sectoren met het hoogste aandeel 'onzekere banen'. Leden hielpen op de Dag van de Arbeid mee om de verschillende informatie-stands te bemannen, waaronder die van FNV Horecabond. Leden van FNV Horeca geven goed gehoor aan de oproep en samen met zo'n 10.000 werknemers uit verschillende sectoren vierten zij 1 mei en laten zij hun stem horen.

Young & United

Begin 2015 is de jongerenbeweging Young & United gestart, een initiatief van de FNV. Ook in 2016 heeft FNV Horeca actief samengewerkt met Young & United. Een belangrijke reden hiervoor is het feit dat circa 52% van het totaal aantal horecawerknemers jongeren zijn in de leeftijdscategorie 15 tot 24 jaar. Dat is grofweg 175.000 jonge werknemers. De Tweede Kamer heeft in december 2016 unaniem ingestemd met de aanpassing van de Wet minimum (jeugd)loon. Voor de vele jongeren die werken in de horeca is dit een grote winst.

Vakantiewerkcampagne

FNV Jong heeft de samenwerking met FNV Horeca in de Vakantiewerkcampagne opgezocht, met het thema 'Werkstress'. Een vakantiewerkonderzoek is onder jongeren gehouden om te weten te komen hoe jongeren over het thema en vakantiewerk in het algemeen denken. Het onderzoek is uitgebracht en er zijn bezoeken gedaan bij verschillende vakantiewerk-locaties, met name in de horeca.

Collectieve belangenbehartiging

In 2016 heeft FNV Horeca weer volop collectieve belangenbehartiging uitgevoerd. Met verschillende partijen in de sector en met horecabedrijven vinden er gesprekken plaats over de horecasector om de gezamenlijke belangen en gezamenlijke verantwoordelijkheden te onderzoeken. En om samenwerkingen of samenwerkingsverbanden aan te gaan. Met meerdere bedrijven is informatie uitgewisseld over de totstandkoming van een bedrijfs-cao of een maatwerk-cao.

Bedrijfs-cao Stichting Pluyn Maatschappelijke Ondernemingen:

FNV Horeca en Stichting Pluyn Maatschappelijke Ondernemingen zijn in 2016 opnieuw een bedrijfs-cao overeengekomen voor horecamedewerkers die binnen de organisatie werkzaam zijn. De cao loopt van 1 juli 2016 tot 1 juli 2017 en kent goede loon- en jeugdloonafspraken,

maatwerkafspraken, geen wachtdagen bij ziekte, een moderne jaarurensystematiek, afspraken over de maximale flexibele schil en gedelegeerde bevoegdheidsafspraken voor de ondernemingsraad.

Op het gebied van fusies en overnames, wet melding collectief ontslag, reorganisaties en bedrijfssluitingen heeft FNV Horeca begeleiding en ondersteuning geboden aan haar leden. Daarnaast is FNV Horeca met ondernemingen in gesprek geweest over de oprichting van medezeggenschap, waarbij FNV Horeca leden als kandidaat heeft kunnen voordragen. Leden hebben zitting kunnen nemen in het medezeggenschapsorgaan.

Tegelijkertijd zijn er misstanden in de sector onderzocht, aangepakt en/of heeft FNV Horeca daarin ondersteuning aan leden geboden. Denk bij misstanden vooral aan verslechteringsvoorstellen van een werkgever op het punt van arbeidsvoorwaarden, arbeidstijden en arbeidsomstandigheden.

In 2016 is met Veneca onderhandeld over een nieuwe cao. In juni 2016 is een nieuwe cao afgesloten met een looptijd van 1 juli 2016 tot 1 januari 2018.

Hoofdpunten van de cao zijn:

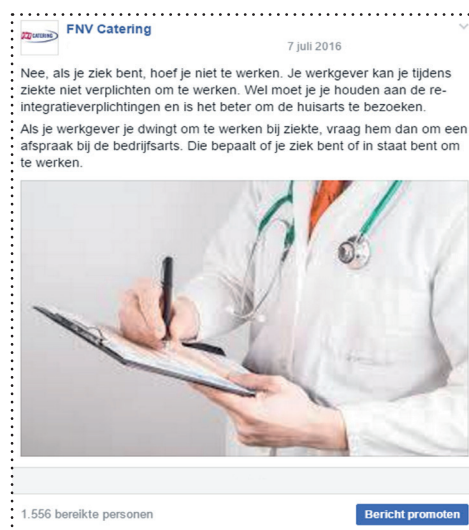
- » Looptijd van 1 juli 2016 tot 1 januari 2018.
- » Loonsverhoging van 0,5% per 1 juli 2016. Per 1 januari 2017 worden de cao-lonen verhoogd met 2%.
- » Doelgroepenbeleid.
- » Eerder gemaakte afspraken in de cao over doelgroepenbeleid worden voortgezet, waarbij speciale aandacht komt voor WSW'ers en Wajongers.
- » Duurzame inzetbaarheid en ouderenbeleid.
- » Zorgverlof.
- » De werknemer kan het zorgverlof (zoals opgenomen in de cao) per uur opnemen.
- » Werkgelegenheid.
- » Digitale cao.

Vertegenwoordiging FNV Catering

Ook vertegenwoordigt FNV Catering werknemers in de catering als lid van het bestuur in de Vakraad voor de contractcateringbranche (VCC), Stichting Fonds Bevordering Arbeidsverhoudingen (FBA), Stichting Fonds Bevordering Sociale Verhoudingen (FBS), Stichting Vrijwillig Vervroegd Uittreden (SUCON I & II), Branche-toetsingscommissie voor de contractcateringbranche en de Stichting Opleidingen voor de contractcateringbranche (OCC). Verder is FNV Catering betrokken bij diverse paritair samengestelde werk- en stuurgroepen in de branche.

ABC Boekje

In 2009 is voor het eerst een vereenvoudigde versie van de cao uitgebracht, het zogenaamde ABC-boekje voor de contractcatering. In dit boekje wordt de inhoud van de cao in begrijpelijke taal uitgelegd en toegelicht. In 2016 zijn de ABC-boekjes aangepast aan de nieuwe cao die een looptijd heeft van 1 juli 2016 tot 1 januari 2018. Het ABC-boekje is zowel gedrukt als digitaal beschikbaar.

Cao commissie

In 2016 heeft de cao-commissie van FNV Catering zes bijeenkomsten gehad. De belangrijkste onderwerpen op de agenda waren het vaststellen van de onderhandelingsvoorstellen voor de nieuwe cao vanaf 1 juli 2016 en instemming met het behaalde onderhandelingsresultaat. Belangrijkste punten voor de cao-onderhandelingen waren koopkrachtbehoud en afspraken over duurzame inzetbaarheid.

FNV Catering is zowel op bedrijfstakniveau actief geweest als op bedrijfsniveau. De nodige contacten zijn onderhouden met directies, managers en ondernemingsraden van de verschillende bedrijven in de cateringsector (o.a. bij collectieve zaken).

- » FNV Catering heeft diverse informele gesprekken gevoerd met werkgevers en kaderleden van diverse bonden als voorbereiding op de cao-onderhandelingen van 2016.
- » FNV Catering is vertegenwoordigd in het bestuur van de Brede Code Verantwoordelijk Marktgedrag, waar de volgende sectoren bij betrokken zijn: de schoonmaaksector, verhuizers, beveiligingsbranche en contractcateringbranche. De cateringbranche heeft ook een eigen Codekamer waarin FNV Catering deelneemt.
- » Ook was FNV Catering betrokken bij diverse collectieve kwesties omtrent het niet naleven van de cao, toepassing spaarurenregeling onderwijs catering, aanpassingen/wijziging contracten bij overnames locaties, berekening vakantieopbouw bij ploegen dienst, toepassing SER fusiegedragsregels, enzovoorts.

Nieuwe cao's

FNV Recreatie heeft in 2016 met werkgeversorganisatie Recron drie nieuwe cao's afgesloten. Een nieuwe cao recreatie, een nieuwe cao dagrecreatie en een nieuwe cao voor de zwembaden.

Cao recreatie - De cao recreatie heeft een looptijd van een jaar, van 1 juli 2016 tot 1 juli 2017.

Hoofdpunten van de cao zijn:

- » Loonsverhoging van 1,75% per 1 januari 2017;
- » Afspraak over seizoensarbeid, waarbij voor de seizoenswerker een uitzondering wordt gemaakt op de ketenbepaling (WWZ): de tussenpoos tussen de arbeids-overeenkomsten voor bepaalde tijd wordt

verkort van hooguit zes maanden naar drie maanden;

- » Een tegemoetkoming in cursuskosten, waarbij medewerkers een persoonlijk scholingsbudget kunnen sparen gedurende maximaal 4 jaar ($4 \times € 400 = € 1600$);
- » Ontslagbescherming voor kaderleden van vakbonden;
- » Dienstroosters waardoor werknemers meer zeggenschap krijgen over hun werktijden.
- » Per 1 januari 2017 wordt het nieuwe pensioencontract ingevoerd;
- » Een afspraak om de aanvulling 3e jaar WW uit te werken, conform aanbeveling van de Stichting van de Arbeid.

Cao dagrecreatie - De looptijd van de nieuwe cao dagrecreatie is van 1 juli 2016 tot 1 juli 2017.

Hoofdpunten van de cao zijn:

- » Loonsverhoging van 1,75% per 1 januari 2017;
- » Afspraak over seizoensarbeid, waarbij voor de seizoenswerker een uitzondering wordt gemaakt op de ketenbepaling (WWZ): de tussenpoos tussen de arbeids-overeenkomsten voor bepaalde tijd wordt verkort van hooguit zes maanden naar drie maanden;
- » Per 1 april 2015 stapsgewijze afschaffing van de jeugdlonen;
- » Ontslagbescherming voor kaderleden van vakbonden;
- » Dienstroosters waardoor werknemers meer zeggenschap krijgen over hun werktijden.

Cao voor de zwembaden - De nieuwe cao zwembaden heeft een looptijd van een jaar, van 1 juli 2016 tot 1 juli 2017. Hoofdpunten van de cao zijn:

- » Loonsverhoging van 1,5% per 1 oktober 2016;
- » Een eenmalige uitkering in december 2016 voor de medewerkers die tussen 1 juli en 1 oktober 2016 in dienst zijn. De hoogte van

deze eenmalige uitkering is 1,5% over het feitelijk salaris dat zij in deze periode hebben ontvangen;

- » Afspraken over onder andere veilig toezicht, vakmanschap en opleiding van zwemles gevende en toezichhoudende medewerkers;
- » Afspraken worden de komende jaren uitgebreid met onderwerpen van de Sociale Agenda, zoals jaaruren-model, werkgelegenheid en werkzekerheid bij aanbestedingen, sociaal plan, vitaliteit, individuele keuzemogelijkheden, minimale opleidingseisen en een persoonlijk levensfasebudget.

Naast deze drie sector-cao's heeft FNV Recreatie aan het eind van het jaar 2016 ook een bedrijfs-cao afgesloten, die gebaseerd is op de cao recreatie. De onderneming waarmee deze cao is afgesloten, is Stichting Strandexploitatie Veere (SSV). De looptijd van de nieuwe bedrijfs-cao is

afgestemd op de looptijd van de cao recreatie; van 1 januari 2017 tot 1 juli 2017. Aanvullende en of afwijkende afspraken in de bedrijfs-cao SSV ten opzichte van de cao recreatie zijn:

- » Pensioen bij ABP wordt voortgezet;
- » Eindejaarsuitkering van 2,25% van het jaarsalaris inclusief vakantietoelage;
- » Voor ieder overuur een vergoeding van 1,25 uur vrije tijd;
- » Voor het werken op feestdagen een vergoeding van 125% over de gewerkte uren in tijd;
- » Toeslag van 25% in tijd voor tijd voor het werken op zaterdag;
- » Premie WIA-hiaatverzekering wordt voor 100% door de werkgever gecompenseerd;
- » Premie Anw-hiaatverzekering wordt door de werkgever betaald.

Georganiseerd Overleg Recreatie (GOR)

FNV Recreatie is vertegenwoordigd in het GOR en heeft aan de bestuursvergaderingen deelgenomen. Vanuit het GOR is FNV Recreatie ook vertegenwoordigd in de vakgroep Arbeidsmarkt en Arbo evenals in de vakgroep Beroepsonderwijs. FNV Recreatie was onder andere intensief betrokken bij het organiseren en/of uitvoeren van het Sectorplan Recreatie, het project Baan je Toekomst, Arbocatalogus, Arbeidsmarktbeleid, Recreatie Toppers en Verkiezing Leerbedrijf van het Jaar.

Sociaal fonds recreatie (SFR)

FNV Recreatie is vertegenwoordigd in het SFR en heeft aan de bestuursvergaderingen deelgenomen.

FNV Recreatie is niet alleen op bedrijfstakniveau actief geweest maar ook op bedrijfsniveau. De nodige contacten zijn onderhouden met directies en ondernemingsraden van de

verschillende bedrijven in de recreatiesector. Verder is FNV Recreatie ook betrokken geweest bij:

Sportbedrijf Amstelveen

FNV Recreatie is betrokken geweest bij de uitbesteding van de horeca bij Sportbedrijf Amstelveen. Deze onderneming bestaat uit drie bedrijfsonderdelen: Zwembad de Meerkamp, Sport facility (met verhuur/beheer/horeca van sportparken en -hallen) en Sportservice. Sportbedrijf Amstelveen is huurder van de

gemeente. Sportbedrijf heeft per 1 april 2016 de horeca-afdeling afgestoten en onderverhuurd. De horecamedewerkers zijn overgenomen. Het betreft hier een overgang van onderneming. De arbeidsovereenkomsten waarin cao recreatie van toepassing is verklaard, blijven in stand en gaan mee over op de nieuwe horeca-exploitant. Deze medewerkers blijven op grond van hun arbeidsovereenkomst onder de cao recreatie vallen.

Toverland

Bij Toverland is de medezeggenschap geregeld met een personeelsvertegenwoordiging. Toverland is echter OR-plichtig. FNV Recreatie heeft contact opgenomen met de directie van Toverland en in de gesprekken benadrukt dat Toverland op grond van de Wet op de Ondernemingsraden een OR dient te hebben. FNV Recreatie heeft vervolgens met de directie van Toverland procesafspraken gemaakt waardoor in het voorjaar van 2017 een volwaardige OR ingesteld kan worden.

De Roompot

FNV Recreatie is betrokken geweest bij de beoordeling van de overname van Roompot Vakanties door de Franse investeerder PAI. FNV Recreatie heeft hierop positief gereageerd. De Franse investeerder PAI heeft toezeggingen gedaan om de 32 eigen parken van Roompot sneller op te knappen. Zo zijn er plannen om campings om te vormen tot parken met huisjes. De overname heeft geen gevolgen voor de medewerkers. Ook zijn er plannen om uit te breiden naar nieuwe parken en extra personeel aan te nemen. Dit alles komt de werkgelegenheid alleen maar ten goede.

Camping Clementie

FNV Recreatie is betrokken geweest bij de sluiting van de kantine op camping "Clementie". De door FNV Recreatie aangedragen alternatieven voor een definitieve beëindiging van de totale horecawerkzaamheden en het sluiten van de eetgelegenheid, vonden geen gehoor bij de werkgever. De advocaat van de werkgever heeft vervolgens collectief ontslag aangevraagd en met FNV Recreatie afspraken gemaakt over de inhoud van de vaststellingsovereenkomsten van de medewerkers.

FNV Recreatie
 Gepubliceerd door Louis Armstrong 191 - 22 juni 2016 ·

De leden van de Coördinatiegroep cao Zwembaden namens RECRON, zwembaden, FNV Publiek Belang, FNV Recreatie en CNV Vakmensen hebben een onderhandelingsresultaat bereikt over de cao Zwembaden. Alle leden werkzaam in de zwembadbranche ontvangen vandaag een brief met een antwoordkaart om aan te geven of zij instemmen met het onderhandelingsresultaat!

Onderhandelingsresultaat nieuwe cao Zwembaden bereikt!

FNV Recreatie: de vakorganisatie voor werknemers in de recreatie met vragen over o.a. werk, inkomen, salaris, cao, vakantie-uren en juridische hulp

FNVRECREATIE.NL

1.292 bereikte personen [Bericht promoten](#)

6 reacties 1 reactie 3 keer gedeeld

Leuk Reageren Delen

Zwembad de Waterhoorn

De exploitatie van Zwembad de Waterhoorn te Hoorn is per 1 september 2016 overgedragen aan Optisport. Het gaat hier om een overgang van onderneming, waarbij FNV Recreatie was betrokken.

2g. Pensioenen

Voor FNV Horecabond waren er een aantal belangrijke pensioenthema's in 2016:

- » Pensioenopbouw van lagere inkomens
- » Beter partnerpensioen in de recreatie
- » Duurzame inzetbaarheid werknemers en pensionering
- » Benoemingen pensioenfondsen

Pensioenopbouw van lagere inkomens

In 2016 heeft FNV Horecabond samen met de andere vakbonden en werkgeversorganisatie Recron afspraken gemaakt die tot gevolg hebben dat werknemers met een fulltime inkomen tot ongeveer € 30.000 meer pensioen gaan opbouwen. De werkgeverslasten nemen niet toe. De afspraken gaan in per 1 januari 2017. In de horeca en catering waren al eerder afspraken gemaakt die tot gevolg hebben dat werknemers met een laag inkomen meer pensioen opbouwen.

Partnerpensioen in de recreatie

In 2016 is er een nieuwe regeling afgesproken over partnerpensioen in de recreatie. Werknemers met een partner hebben vanaf 1 januari 2017 de mogelijkheid om een tijdelijk partnerpensioen (ANW-pensioen) bij Pensioenfonds Recreatie af te sluiten. Een uitkering bedraagt veelal tussen de 50% en 70% van het fulltime jaarsalaris, een grote vooruitgang. Daarbij gaat de regeling niet ten koste van de pensioenopbouw van anderen, zoals alleenstaanden. Deelnemers moeten namelijk de premie zelf betalen.

Duurzame inzetbaarheid werknemers en pensionering

In 2016 is met verschillende cao-commissies besproken welke mogelijkheden er zijn om op een gezonde wijze door te werken tot de AOW-leeftijd. Zij vinden dit voor de cao-onderhandelingen in 2017 naast loonsverhoging een belangrijk thema.

Benoemingen pensioenfondsen

Per 1 juli 2016 zijn nieuwe externe bestuursleden namens FNV Horeca en FNV Catering bij Pensioenfonds Horeca & Catering benoemd. Daarnaast is bij dit pensioenfonds in 2016 de verkiezing voor een vertegenwoordiger van gepensioneerden in het bestuur geweest. Kitty Roozmond, kandidaat voorgedragen door FNV Horeca, FNV Catering en CNV Vakmensen, heeft de verkiezing ruimschoots gewonnen.

2h. Vooruitblik 2017

Algemeen

In 2016 zijn we gestart met het opzetten van een strategische heroriëntatie voor de komende drie jaar, wetende 2017-2019. Hierbij willen we ons richten op een viertal punten:

- » Fatsoenlijke arbeidsvoorwaarden voor iedereen
- » Zichtbaarheid vergroten
- » Werken aan vakmanschap
- » Gezamenlijk belang werkgevers en werknemers

Ook voor 2017 worden er plannen gemaakt en geld beschikbaar gesteld om bovenstaande onderwerpen te realiseren. In 2017 zal er een definitieve invulling aan deze strategie worden gegeven en er zal naar alle waarschijnlijkheid implementatie van de strategie plaatsvinden. Zowel de strategische heroriëntatie als de cao campagne zullen beiden in 2017 verder worden uitgewerkt met een bijbehorende begroting.

Financieel

De begroting 2017 van FNV Horecabond heeft een totaal aan baten van ongeveer € 3.800.000 en een totaal aan lasten van ongeveer 6 miljoen. Dit betekent een begroot verlies van € 2.100.000. Daarvan is voornamelijk iets minder dan € 900.000 uitgetrokken voor bovengenoemde investeringen in versterking van de positie van de bond in de sectoren en in nieuwe diensten en producten. In de begroting is rekening gehouden met een verhoging van de contributie en tarieven van de pakketten per 1 januari 2017 van 2%.

Met het budget voor nieuwe diensten en producten worden, net als in 2016, een aantal concrete initiatieven opgestart of verder uitgebouwd; zoals een visietraject, loopbaanbegeleiding, vakmanschap (thema's veiligheid en leidinggeven) en een betere profilering bij Hotello's. Daarnaast zal ook in 2017 extra geïnvesteerd worden in ledenwerving.

Ook in 2017 is er een budget voor de 'versterking van de bond' in de sectoren en zal ten laste worden gebracht van het bestemmingsfonds 'Strijdfonds' van de bond.

3a. Balans per 31 december 2016

(na resultaatverdeling)

Activa	31 december 2016		31 december 2015	
	EUR	EUR	EUR	EUR
Vaste activa				
» Immateriële vaste activa (2.1)				
Software		125.530		257.206
» Materiële vaste activa (2.2)				
Inventaris	326.901		334.167	
Andere vaste bedrijfsmiddelen	242.841		125.699	
		569.742		459.866
» Financiële vaste activa (2.3)				
Deposito's	3.263.371		8.045.761	
Vastrentende beleggingsfondsen	19.805.680		17.768.491	
Aandelen beleggingsfondsen	12.179.842		11.354.890	
Vastgoedfondsen	142.484		201.882	
		35.391.377		37.371.024
Vlottende activa				
» Vorderingen (2.4)				
Overige vorderingen	806.368		669.297	
		806.368		669.297
» Liquide middelen (2.5)		1.253.000		112.298
		38.146.017		38.869.691

Passiva	31 december 2016		31 december 2015	
	EUR	EUR	EUR	EUR
» Eigen vermogen (2.6)				
Algemene reserve	7.979.050		9.093.970	
Bestemmingsreserves	23.153.056		22.468.975	
Bestemmingsfonds	6.159.218		6.447.060	
		37.291.324		38.010.005
» Kortlopende schulden (2.7)				
Crediteuren	255.753		236.403	
Belastingen	146.356		144.739	
Pensioenen	75.763		66.159	
Vakantietoeslag	150.645		156.138	
Verlofdagen	90.453		89.242	
Overige schulden	135.723		167.005	
		854.693		859.686
		38.146.017		38.869.691

3b. Staat van baten en lasten over 2016

	Begroting 2016	Realisatie 2016	Realisatie 2015
	EUR	EUR	EUR
» Baten			
Contributie leden	3.0	3.753.500	3.648.143
Vacatiegelden en vergoedingen	3.1	173.400	132.311
Overige baten	3.2	23.690	24.440
» Totaal baten		3.950.590	3.804.894
			3.883.856

	Begroting 2016	Realisatie 2016	Realisatie 2015
	EUR	EUR	EUR
» Lasten			
Personeelskosten	3.3	2.874.918	3.123.361
Algemene kosten	3.4	996.340	981.033
Communicatie	3.5	459.550	438.403
Individuele dienstverlening	3.6	57.500	68.317
Collectieve belangenbehartiging	3.7	378.110	349.706
Verenigingsactiviteiten	3.8	206.250	197.706
Investering nieuwe producten en diensten	3.9	345.000	394.744
Cao-campagne & versterking bond in sectoren	3.10	685.000	596.921
» Totaal lasten		6.002.668	6.150.191
» Exploitatieresultaat		-2.052.078	-2.345.297
Dekking Investering producten en diensten vanuit rendement Financiële baten en lasten	3.11	345.000	345.000
Financiële baten en lasten	3.11	1.281.616	1.022.768
» Resultaat		-718.681	-589.370
ten gunste van Bestemmingsreserve Internationaal Solidariteitsfonds		5.000	5.000
ten gunste van Bestemmingsreserve Investerings t.b.v. strategische doelstellingen		679.081	367.388
ten (laste) gunste van Bestemmingsfonds Strijdfonds		-287.842	-385.411
ten (laste) gunste van Algemene reserves		-1.114.920	-576.347
» Totale resultaatbestemming		-718.681	-589.370

3c. Toelichting op de balans en staat van baten en lasten

Algemene toelichting

Tenaamstelling en vestigingsadres

FNV Horecabond draagt de statutaire naam: Federatie Nederlandse Vakbeweging Horecabond en is (statutair) gevestigd aan de Louis Armstrongweg 100, 1311 RL te Almere. De vereniging is ingeschreven in de Kamer van Koophandel onder nummer 40530088.

Activiteiten

De kernactiviteiten van FNV Horecabond betreffen:

- » voorlichting en informatievoorziening aan leden;
- » individuele dienstverlening, waaronder rechtshulp, aan de leden;
- » collectieve belangenbehartiging door het afsluiten van cao's en sociale plannen voor alle werknemers in de bedrijfstakken horeca, contractcatering en recreatie of in de daarin werkzame bedrijven;
- » verenigingsactiviteiten, uit te splitsen in werkzaamheden van leden binnen activiteitenteams en binnen de verenigingsorganen.

Verbonden rechtspersonen

FNV Horecabond heeft de volgende verbonden rechtspersonen die niet in de consolidatie betrokken zijn op grond van artikel 397 lid 2 BW2 titel 9 (consolidatie mag achterwege blijven, aangezien de grenzen van artikel 396 BW2 titel 9 niet overschreden worden):

- » Stichting Voorlichting Leerlingen;
- » Stichting Onderzoek Horeca Recreatie en Catering;
- » Stichting Right4You, en
- » Stichting Projecten FNV Horecabond.

De stichtingen zijn opgericht voor het onderbrengen van projectmatige activiteiten ten behoeve van alle werknemers in de bedrijfstakken horeca, contractcatering en recreatie. De dienstverlening vindt plaats op zowel collectieve als individuele basis. Daarbij worden de diensten verleend aan alle werknemers in de genoemde bedrijfstakken, dus ongeacht of zij lid zijn van FNV Horecabond of niet.

Het bestuur van de stichtingen wordt gedeeltelijk gevormd door leden van het Hoofdbestuur respectievelijk Dagelijks Bestuur van FNV Horecabond. Op grond van (overwegende) zeggenschap in het bestuur van de hierboven genoemde stichtingen is FNV Horecabond aan te merken als hoofd van de groep waarin deze stichtingen zijn ondergebracht.

Transacties tussen FNV Horecabond en de verbonden rechtspersonen hebben een zakelijke grondslag.

Schattingen

Bij toepassing van de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening vormt het bestuur van FNV Horecabond zich verschillende oordelen en schattingen die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het in artikel 2:362 lid 1 BW vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de desbetreffende jaarrekeningposten.

Grondslagen voor waardering van activa en passiva

Algemeen

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de Richtlijn voor de jaarverslaggeving 640 'organisaties zonder winststreven'. De jaarrekening is opgesteld in euro's en uitgaande van de continuïteitsveronderstelling. Activa en passiva worden in het algemeen gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs of de actuele waarde. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs. In de balans en de winst-en-verliesrekening zijn referenties opgenomen. Met deze referenties wordt verwezen naar de toelichting.

Vergelijking met voorgaand jaar

De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd gebleven ten opzichte van het voorgaande jaar.

Operationele leasing

Bij de vereniging kunnen er leasecontracten bestaan waarbij een groot deel van de voor- en nadelen die aan de eigendom verbonden zijn, niet bij de vennootschap ligt. Deze leasecontracten worden verantwoord als operationele leasing. Leasebetalingen worden, rekening houdend met ontvangen vergoedingen van de lessor, op lineaire basis verwerkt in de winst-en-verliesrekening over de looptijd van het contract. De gemiddelde looptijd bedraagt 48 maanden.

Immateriële vaste activa

Immateriële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs plus bijkomende kosten onder aftrek van lineaire afschrijvingen gedurende de geschatte economische levensduur of lagere bedrijfswaarde.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs plus bijkomende kosten onder aftrek van lineaire afschrijvingen gedurende de geschatte economische levensduur of lagere bedrijfswaarde.

Financiële vaste activa

De financiële vaste activa zijn bestemd om de uitoefening van de werkzaamheid van de vereniging duurzaam te dienen.

- » De onder financiële vaste activa opgenomen deposito's worden gewaardeerd tegen reële waarde. Deposito's worden niet als liquide middelen verantwoord omdat ze dienen ter dekking van bestemmingsreserves en daarmee een vast actief zijn.
- » De onder financiële vaste activa opgenomen vastgoedfondsen worden gewaardeerd tegen reële of lagere beurswaarde. De koersresultaten komen ten bate of ten laste van het resultaat.
- » De onder financiële vaste activa opgenomen beleggingen in vastrentende beleggingsfondsen en aandelen beleggingsfondsen worden gewaardeerd tegen reële waarde. De koersresultaten komen ten bate of ten laste van het resultaat.

Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa

De vereniging beoordeelt op iedere balansdatum of er aanwijzingen zijn dat een vast actief aan een bijzondere waardevermindering onderhevig kan zijn. Indien dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief vastgesteld. Indien het niet mogelijk is de realiseerbare waarde voor het individuele actief te bepalen, wordt de realiseerbare waarde bepaald van de kasstroom-genererende eenheid waartoe het actief behoort. Van een bijzondere waardevermindering is sprake als de boekwaarde van een actief hoger is dan de realiseerbare waarde; de realiseerbare waarde is de hoogste van de opbrengstwaarde en de bedrijfswaarde. Een bijzondere-waardeverminderingsverlies wordt direct als een last verwerkt in de winst-en-verliesrekening onder gelijktijdige verlaging van de boekwaarde van het betreffende actief. De terugname wordt beperkt tot maximaal het bedrag dat nodig is om het actief te waarderen op de geamortiseerde kostprijs op het moment van de terugname, als geen sprake geweest zou zijn van een bijzondere waardevermindering. Het teruggenomen verlies wordt in de winst-en-verliesrekening verwerkt.

Vorderingen

Vorderingen worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen de reële waarde van de tegenprestatie, inclusief de transactiekosten indien materieel. Handelsvorderingen worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Voorzieningen wegens oninbaarheid worden in mindering gebracht op de boekwaarde van de vordering.

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas, banktegoeden en deposito's met een looptijd korter dan twaalf maanden. Rekening-courantschulden bij banken zijn opgenomen onder schulden aan kredietinstellingen onder kortlopende schulden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd tegen concrete of specifieke risico's en verplichtingen die op de balansdatum bestaan en waarvan de omvang onzeker is, doch redelijkerwijs is in te schatten. De voorzieningen worden opgenomen tegen nominale waarde.

Grondslagen voor bepaling van het resultaat

Algemeen

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen het totaal der baten en het totaal der lasten. De baten worden verantwoord in het jaar waarin zij zijn gerealiseerd; de lasten reeds zodra zij voorzienbaar zijn.

Lasten

De lasten worden bepaald op historische basis en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben.

De afschrijvingen op vaste activa worden gebaseerd op basis van de verkrijgingprijs. Afschrijvingen vinden plaats volgens de lineaire methode op basis van de geschatte economische levensduur.

Personeelsbeloningen en pensioenen

De aan het personeel verschuldigde beloningen worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de winst-en-verliesrekening.

FNV Horecabond heeft een pensioenregeling, die tot en met 2014 was verzekerd bij een pensioen-verzekeraar. Met ingang van 2015 zijn de pensioenen ondergebracht bij een pensioenfonds. Voor deze regeling betaalt FNV Horecabond op verplichte basis premies aan het pensioenfonds. Behalve de betaling van premies heeft FNV Horecabond geen verdere verplichtingen uit hoofde van deze pensioenregeling. Om die rede is er geen sprake van een pensioenvoorziening. De premies worden verantwoord als personeelskosten als deze verschuldigd zijn. Vooruitbetaalde premies worden opgenomen als overlopende activa indien dit tot een terugstorting leidt of tot een vermindering van toekomstige betalingen.

Financiële baten en lasten

Rentebaten en rentelasten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de desbetreffende activa en passiva. Bij de verwerking van de rentelasten wordt rekening gehouden met de verantwoorde transactiekosten op de ontvangen leningen.

Toelichting op de balans

2.1 Immateriële vaste activa

Software	2016	2015
	EUR	EUR
» 1 januari		
Nieuwwaarde	2.078.929	1.948.696
Cumulatieve afschrijvingen	-1.821.723	-1.641.279
» Boekwaarde	257.206	307.417
» Mutaties		
Investerings	46.039	130.233
herclassificatie naar materiële vaste activa	- 6.345	
Afschrijvingen	-171.370	-180.444
	-131.676	-50.211
» 31 december		
Nieuwwaarde	2.118.623	2.078.929
Cumulatieve afschrijvingen	1.993.093	-1.821.723
» Boekwaarde	125.530	257.206
Afschrijvingspercentages	33,3%	33,3%

2.2 Materiële vaste activa

	Inventaris en verbouwing	Andere vaste bedrijfsmiddelen	Totaal
	EUR	EUR	EUR
» 1 januari 2016			
Nieuwwaarde	1.156.729	988.576	2.145.305
Cumulatieve afschrijvingen	822.562	862.877	1.685.439
» Boekwaarde	334.167	125.699	459.866
» Mutaties 2016			
Investerings	52.422	246.702	299.124
Desinvestering			
herclassificatie naar immateriële vaste activa	-	6.345	6.345
Afschrijvingen	59.688	135.905	195.593
	326.901	242.841	569.742
» 31 december 2016			
Nieuwwaarde	1.209.151	1.241.623	2.450.774
Cumulatieve afschrijvingen	882.250	998.782	1.881.032
» Boekwaarde	326.901	242.841	569.742
Afschrijvingspercentages	10%-20%	20%-33,3%	

2.3 Financiële vaste activa

	Deposito's	Vastrentende beleggingsfondsen	Aandelen beleggingsfondsen	Vastgoedfondsen	Totaal
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
» 1 januari 2016					
Boekwaarde	8.045.761	17.768.491	11.354.890	201.882	37.371.024
» Mutaties 2016					
Stortingen/koop	-	1.350.000	-	-	1.350.000
Aflossing/verkoop	-4.865.155	-	-	-105.889	-4.971.044
Rente	82.765	-	-	-	82.765
Koersverschillen	-	687.189	824.952	46.491	1.558.632
	-4.782.390	2.037.189	824.952	-59.398	-1.979.647
» 31 december 2016					
Boekwaarde	3.263.371	19.805.680	12.179.842	142.484	35.391.377

In 2016 is in totaal voor een bedrag van € 1.350.000 vastrentende beleggingsfondsen gekocht. Deze aankopen zijn gefinancierd vanuit de deposito's die door een lager wordende rente minder renderen dan vorig jaar. Deze aankoop houdt verband met het streven naar een gewenste mix van beleggingen. Daarnaast zijn de deposito's gebruikt om in de liquiditeitsbehoefte te voorzien. De vastgoedfondsen hebben op eigen initiatief gedurende 2016 voor een bedrag van € 105.889 aan kapitaal terugbetaald. Dit fonds zal door de beheerder verder worden afgebouwd.

Asset mix totaal belegd vermogen FNV Horecabond

Passiva	Strategisch doelpercentage	2016	2015
	%	%	%
Aandelen	30,0	34,4	30,4
Vastrentende waarden (incl. deposito's)	68,9	65,2	69,1
Vastgoed	1,1	0,4	0,5
» Totaal	100	100	100

2.4 Vorderingen

Overige vorderingen	31 december 2016	31 december 2015
	EUR	EUR
Vooruitbetaalde bedragen	277.793	324.174
Debiteuren	21.703	12.195
Nog te ontvangen rente	20.847	45.242
Rekening-courant Stichting Financiering Toeslagen Pensioen	1.466	7.260
Rekening-courant Stichting Projecten	313.306	156.985
Rekening-courant SOHRC	22.363	21.353
Rekening-courant SVL	23.454	20.864
Rekening-courant Right4You	74.050	73.348
Overige	51.386	7.876
	806.368	669.297

Alle vorderingen hebben een resterende looptijd korter dan een jaar. Over de rekening couranten is 2% rente berekend. FNV Horecabond schiet gelden voor aan de aan haar gelieerde Stichtingen (projecten).

2.5 Liquide middelen

	31 december 2016	31 december 2015
	EUR	EUR
Kas	2.710	1.125
ABN Amro bank	27.416	37.028
ING Bank	1.222.874	74.145
	1.253.000	112.298

De liquide middelen staan geheel ter vrije beschikking. Op 30 december 2016 is een Rabobank deposito van 1 miljoen automatisch vervallen naar de lopende rekening waardoor het saldo liquide middelen incidenteel hoog is.

2.6 Eigen vermogen

	31 december 2015	Resultaat verdeling	Resultaat verdeling donatie	31 december 2016
	EUR	EUR	EUR	EUR
» Algemene reserve	9.093.970	0	-	9.093.970
Bestemmingsreserve Internationaal Solidariteitsfonds	70.116	-	5.000	75.116
Bestemmingsreserve t.b.v. strategische doelstellingen	22.398.859	-	-435.839	23.077.940
» Subtotaal bestemmingsreserves	22.468.975	-	-430.839	23.153.056
» Bestemmingsfonds Strijdfonds	6.447.060	-287.842	-	6.159.218

Algemeen

Aan het van het eigen vermogen afgezonderde Bestemmingsfonds Strijdfonds en bestemmings-reserves is een beperktere bestedingsmogelijkheid gegeven dan, gezien de doelstelling van de organisatie, zou zijn toegestaan.

Algemene reserve

Het bestuur heeft als uitgangspunt dat de algemene reserve voldoende groot moet zijn om 2 jaren de exploitatie te kunnen financieren bij gebrek aan andere opbrengsten. Hierin zijn dan de campagnes en extra investeringen producten en diensten niet meegerekend. Het gewenste niveau van de algemene reserve is dan circa 9 miljoen gebaseerd op de exploitatie 2015. Indien het bestuur besluit een extra dotatie of onttrekking te doen dan zal dit ten laste of ten gunste komen van de Bestemmingsreserve ten behoeve van Strategische doelstellingen.

Bestemmingsreserve Internationaal Solidariteitsfonds

De reserve kan uitsluitend worden aangewend om internationale projecten te subsidiëren op het terrein van arbeidsverhoudingen in sectoren die verwant zijn aan FNV Horecabond. De toevoeging in 2016 bestond uit de jaarlijkse toevoeging van € 5.000.

In 2016 zijn er geen projecten gefinancierd en heeft er derhalve geen onttrekking plaatsgevonden.

Bestemmingsreserve investeringen ten behoeve van strategische doelstellingen

Deze bestemmingsreserve is bedoeld om investeringen ten behoeve van de strategische doelstellingen van de bond te kunnen financieren. Hiertoe wordt het desbetreffende vermogen belegd. De rendementen van deze beleggingen zijn na aftrek van een toevoeging aan het vermogen ter compensatie van inflatie beschikbaar voor de investeringen, hierbij wordt er gerekend met een verondersteld gemiddeld rendement. Het vermogen zelf kan daarvoor niet worden gebruikt en dient zoveel mogelijk in stand te blijven.

Bestemmingsfonds Strijdfonds

De vereniging heeft de gewenste omvang van het fonds vastgesteld op 5 miljoen met een ondergrens van 3 miljoen en een bovengrens van 7 miljoen. Met een dergelijke omvang is het fonds in staat de kosten van mogelijke acties en stakingen te dekken.

2.7 Kortlopende schulden

Alle kortlopende schulden hebben een resterende looptijd van korter dan een jaar. Kortlopende schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Niet in de balans opgenomen verplichtingen

De verplichtingen bestaan uit de huur van het pand aan de Louis Armstrongweg 100 te Almere, de kopieerapparatuur en de leaseauto's. De gemiddelde looptijd van de leaseauto's bedraagt 48 maanden. Het leasecontract voor kopieerapparatuur loopt 24 maanden.

	<1 jaar	1-5 jaar	>5 jaar
	EUR	EUR	EUR
» 1 januari 2016			
Huisvesting	156.300	351.675	-
Kopieerapparatuur	5.369	5.369	-
Leaseauto's	125.524	183.286	-
	287.193	540.330	-
» Verplichting			

Toelichting op de staat van baten en lasten

3.0 Contributie leden

	2016	2015
	EUR	EUR
Contributie leden	3.699.358	3.709.806
Inningsverliezen	-51.215	-62.337
	3.648.143	3.647.469

	2016	2015
	Aantal	Aantal
Aantal leden per 1 januari	23.143	23.907
Afvoeringen (uitschrijvingen)	-3.246	-3.430
	19.897	20.661
Inschrijvingen aantal leden gedurende het jaar	2.859	2.666
	22.756	23.143
» Gemiddeld aantal leden	22.950	23.525
» Gemiddelde contributie verslagperiode	159	155

3.1 Vacatiegelden en vergoedingen

In het verslagjaar zijn vacatiegelden ontvangen uit hoofde van bestuurslidmaatschappen van pensioenfondsen. In 2016 zijn er vaste vergoedingen ontvangen voor een aantal bestuurders van het Pensioenfonds Horeca en Catering en het Pensioenfonds Recreatie.

3.2 Overige baten

De overige opbrengsten bestaan met name uit inkomsten door afsluiten cao's, personal mapping opbrengsten en opbrengsten uit WW-bezwaarschriften.

3.3 Personeelskosten

	2016	2015
	EUR	EUR
Salarissen	2.216.790	2.256.113
Tijdelijk personeel	346.122	317.500
Pensioenlasten	406.135	424.364
Bijdrage pensioenpremie werknemers	-137.721	-142.141
Sociale lasten	340.454	344.899
	3.171.780	3.200.735
Doorbelast personeel	-485.409	-552.147
Overige personeelskosten	436.990	315.438
	3.123.361	2.964.026

Het gemiddeld aantal productieve formatieplaatsen in het verslagjaar bedroeg 45,42 (dit ten opzichte van 47,89 in 2015). In 2016 zijn de salarissen op grond van de cao in januari verhoogd met een percentage van 2% en per juli 2016 1%. Geen van de werknemers is werkzaam buiten Nederland. De post doorbelast personeel bestaat uit ontvangsten voor de inzet van personeel van FNV Horecabond ten behoeve van werkzaamheden voor Stichting Projecten FNV Horecabond (3,77 fte).

Bestuurders	2016	2015
	EUR	EUR
Bezoldiging (inclusief sociale lasten en pensioenlasten)	288.742	325.816

Ultimo 2016 wordt FNV Horecabond bestuurd door twee dagelijks bestuurders en een directeur. Een van de dagelijks bestuur posities is vacant per juni 2016.

3.4 Algemene kosten

	2016	2015
	EUR	EUR
Kosten bedrijfsvoering	168.565	182.966
Huisvestingskosten	283.848	272.372
ICT- kosten	528.620	472.591
	981.033	927.929

Ten opzichte van 2015 is een stijging te zien in ICT-kosten. De verwachting is dat deze stijgende trend ook de komende jaren zal doorzetten, aangezien steeds meer processen en werkzaamheden digitaal gebeuren.

De afschrijvingslasten bedragen in 2016 totaal € 366.963 (2015: € 338.150) en zijn als volgt toegerekend:

Huisvestingskosten	€ 43.719
ICT-kosten	€ 307.276
Overige afschrijvingen	€ 15.968

In de kosten bedrijfsvoering is een bedrag van € 31.460 begrepen als accountantskosten.

3.5 Communicatie

	2016	2015
	EUR	EUR
Horeca Info	137.158	144.206
Ledenwerving	153.980	135.791
FNV Voordeel	-	4.679
Brochures en mailingen	15.288	19.272
Promotiemateriaal	27.728	24.503
Advertenties	44.375	45.778
Beurzen	56.500	50.466
Overige	3.374	6.429
	438.403	431.124

3.6 Individuele dienstverlening

	2016	2015
	EUR	EUR
Kosten uitbestede zaken	68.317	60.114
	68.317	60.114

3.7 Collectieve belangenbehartiging

	2016	2015
	EUR	EUR
Bijdrage FNV	276.149	286.140
Bijdrage FNV Weerstandsfonds en het Vakbondsmuseum	45.290	50.520
Contributie EFFAT	28.267	27.349
Stakingsuitkeringen	-	-
	349.706	364.009

3.8 Verenigingsactiviteiten

	2016	2015
	EUR	EUR
Zaalhuur	59.055	49.484
Declaraties	29.432	26.621
Jubilarissen	65.683	52.792
Congres	41.084	24.412
Scholing	2.452	16.814
	197.706	170.123

3.9 Investerings producten en diensten & Strategische heroriëntatie

	2016	2015
	EUR	EUR
Investerings producten en diensten	249.507	373.099
Strategische heroriëntatie	145.237	-
	394.744	373.099

Investerings producten en diensten

	EUR
Content Management Systeem (CMS)	24.321
Data re-arrangement	14.369
Efficiency en optimalisatie van processen	81.776
Ledenwerving	129.041
	249.507

Het CMS is het systeem achter de websites. Data re-arrangement betekent het opnieuw indelen van gegevens, zodat bijvoorbeeld de afdeling Marketing beter kan werken. In de meerjarenbegroting is door het Hoofdbestuur €100.000 beschikbaar gesteld om extra aan ledenwerving te besteden.

Strategische heroriëntatie

'De kracht van samenwerken'

De strategische heroriëntatie geeft inhoud aan de nieuwe strategie van FNV Horecabond. Een strategie die tot stand is gekomen in gesprekken met medewerkers, het Hoofdbestuur en het Ledencongres en is getoetst in focusgroepen bestaande uit leden en niet-leden.

De input die is verkregen is samengebracht in een Manifest. Deze nieuwe strategie omvat vier strategische resultaatgebieden: (1) fatsoenlijke arbeidsvoorwaarden voor iedereen, (2) zichtbaarheid vergroten, (3) werken aan vakmanschap en (4) gezamenlijk belang werkgevers en werknemers.

3.10 Cao campagne horeca en versterking sectoren

	2016	2015
	EUR	EUR
Cao campagne horeca	194.676	654.876
Versterking sectoren	402.245	-
	596.921	654.876

Cao campagne horeca

De doelstelling van de cao campagne is tweeledig:

1. creëren van een groot netwerk en daarmee een grote betrokkenheid van medewerkers in de horeca bij activiteiten van FNV Horeca, zodat we ook echt een invloedrijke speler in de sector kunnen zijn en daardoor
2. in staat zijn de arbeidsvoorwaarden voor werknemers in de horeca substantieel te verbeteren.

Versterking sectoren

In de meerjarenbegroting 2016-2017 is besloten gedurende twee jaar aanzienlijk te investeren in de positie van de bond in de sectoren. Om te beginnen in de horeca. Met deze middelen is voor die periode de mankracht op het terrein van collectieve belangenbehartiging aanzienlijk uitgebreid.

	Cao campagne horeca	Versterking sectoren
	EUR	EUR
Personele kosten	73.218	388.462
Kosten bedrijfsvoering	-	502
ICT	6.000	10.000
Communicatie en marketing	115.257	3.283
Verenigingsactiviteiten	201	-
	194.676	402.247

3.11 Financiële baten en lasten

	2016	2015
	EUR	EUR
Koersresultaten beleggingen betreffen het ongerealiseerde resultaat	1.558.632	1.373.210
Rentebaten	67.984	98.864
	-345.000	-449.306
Rendement ter dekking van Investing en dienstverlening	1.281.616	1.022.768

Het rendement ter dekking van Investing en dienstverlening wordt gelijkgesteld aan het bedrag dat begroot is. De hoofdpijlers van de beleggingsportefeuille vormen deposito's met een vaste rente bij verschillende banken en participaties in zowel vastrentende- als aandelenbeleggingsfondsen en vastgoedfondsen. In 2016 is er door de lage rente een lagere rentebaten dan in 2015. Daartegenover staat een koerswinst op de participaties.

3.12 Analyse van significante verschillen tussen de begroting en de realisatie

Personeelskosten (€ 248.443 hoger dan begroot (€ 2.874.918))

Er is in 2016 € 115.591 minder doorbelast aan de Stichting projecten dan begroot. Dit omdat een deel van de vacatures op een andere manier is ingevuld (hier zijn externen voor ingezet). Ondanks een actief beleid lukt het niet goed om het saldi vakantiedagen omlaag te krijgen. De reservering valt daardoor hoger (€40.000) uit dan begroot (€15.000). De wervingskosten valt hoger (€44.566) uit dan begroot (€3.030).

Diverse huisvestingskosten (€ 36.510 hoger dan begroot (€ 35.350))

De reguliere kosten voor huisvesting zijn dit jaar hoger uitgevallen dan begroot. De oorzaak ligt in het feit dat het gebouw 25 jaar oud is. De lopende onderhoudsovereenkomsten zijn daarom ook uitgebreid om de continuïteit van de bedrijfsvoering te kunnen waarborgen. Daarnaast is er een begin gemaakt met de aanpassingen voorvloeiende uit de Risico en Inventarisatie Evaluatie.

Contributie leden (€ 105.313 lager uit dan begroot (€ 3.800.000))

De contributie opbrengsten vallen lager uit dan begroot door het teruglopend ledenaantal.

Afschrijvingen software (€ 36.130 lager uit dan begroot (€ 207.500))

De afschrijvingen software valt lager uit dan begroot. Een deel van de investeringen zijn uitgesteld naar 2017.

Vacatiegelden en vaste onkostenvergoedingen (€ 41.089 lager dan begroot (€ 173.400))

De vacatiegelden en vaste onkostenvergoedingen vallen lager uit dan begroot. Een deel van de vertegenwoordigingen gebeurt dit jaar niet meer door medewerkers van de bond.

Handtekeningen

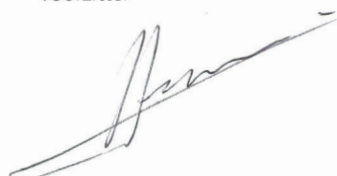
Almere, 4 mei 2017
Het Hoofdbestuur,

B.C. Francooy
Voorzitter

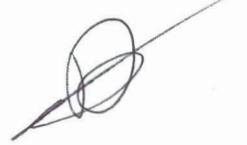
E. de Jong
Secretaris-penningmeester

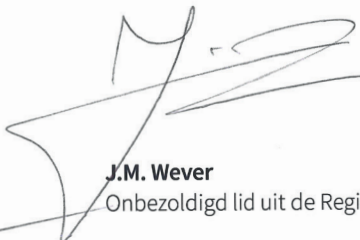
A.H. Veldman
Onbezoldigd lid uit de Regio Zuidoost
Vicevoorzitter van het Hoofdbestuur

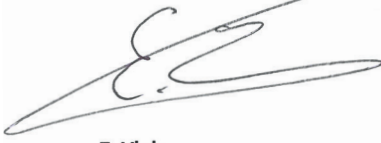
M. Hooglugt
Onbezoldigd lid uit de Regio West

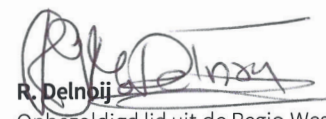
R. Plokker
Onbezoldigd lid uit de Regio Noord

J.M. Wever
Onbezoldigd lid uit de Regio Midden

E. Vlek
Onbezoldigd lid uit de Regio Midden

R. Delnau
Onbezoldigd lid uit de Regio West

3d. Overige gegevens

De verwerking van het resultaat is onderstaand weergegeven

	EUR
Ten gunste/laste van algemene reserves	0
Ten gunste van Bestemmingsreserve Internationaal Solidariteitsfonds	5.000
Ten laste van Bestemmingsfonds Strijdfonds	-596.921
Rendement Bestemmingsfonds Strijdfonds	309.079
Ten laste van Bestemmingsreserve investeringen t.b.v. strategische doelst.	-435.839

Resultaat conform de staat van baten en lasten	-718.681
---	-----------------

Statutaire bepalingen omtrent de resultaatbestemming

Er zijn in de statuten geen bepalingen opgenomen aangaande de resultaatbestemming.

Toelichting dotatie bestemmingsreserves

Op basis van het in de meerjarenbegroting 2016-2017 vastgestelde beleid is de algemene reserve van 9 miljoen ongewijzigd gebleven. Daarom is geen resultaat ten gunste of ten laste gebracht en is het negatieve resultaat ten laste gebracht van de bestemmingsreserve t.b.v. strategische doelstellingen.

Gebeurtenissen na balansdatum

Er hebben zich geen relevante gebeurtenissen na balansdatum voorgedaan.

3e. Controleverklaring

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: het hoofdbestuur van FNV Horecabond

Verklaring over de jaarrekening 2016

Ons oordeel

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van FNV Horecabond op 31 december 2016 en van het resultaat over 2016 in overeenstemming met Richtlijn 640 'Organisaties zonder winststreven' van de Nederlandse Raad voor de Jaarverslaggeving (RJ 640).

Wat we hebben gecontroleerd

Wij hebben de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening 2016 van FNV Horecabond te Almere ('de vereniging') gecontroleerd. De jaarrekening bestaat uit:

- de balans per 31 december 2016;
- de staat van baten en lasten over 2016; en
- de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en overige toelichtingen.

Het stelsel voor financiële verslaggeving dat is gebruikt voor het opmaken van de jaarrekening is RJ 640.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de paragraaf 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Onafhankelijkheid

Wij zijn onafhankelijk van FNV Horecabond zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assuranceopdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Ref.: e0401517

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V., Newtonlaan 205, 3584 BH Utrecht, Postbus 85096,
3508 AB Utrecht
T: 088 792 00 30, F: 088 792 95 08, www.pwc.nl

'PwC' is het merk waaronder PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. (KvK 34180285), PricewaterhouseCoopers Belastingadviseurs N.V. (KvK 34180284), PricewaterhouseCoopers Advisory N.V. (KvK 34180287), PricewaterhouseCoopers Compliance Services B.V. (KvK 51414406), PricewaterhouseCoopers Pensions, Actuarial & Insurance Services B.V. (KvK 54226368), PricewaterhouseCoopers B.V. (KvK 34180289) en andere vennootschappen handelen en diensten verlenen. Op deze diensten zijn algemene voorwaarden van toepassing, waarin onder meer aansprakelijkheidsvoorwaarden zijn opgenomen. Op leveringen aan deze vennootschappen zijn algemene inkoopvoorwaarden van toepassing. Op www.pwc.nl treft u meer informatie over deze vennootschappen, waaronder deze algemene (inkoop)voorwaarden die ook zijn gedeponeerd bij de Kamer van Koophandel te Amsterdam.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het bestuursverslag;

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van RJ 640 is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag in overeenstemming met RJ 640.

Verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening en de accountantscontrole

Verantwoordelijkheden van het bestuur voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor:

- het opmaken en het getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met RJ 640; en voor
- een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de vereniging in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemde verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de vereniging te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de vereniging haar bedrijfsactiviteiten kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Ons controleoordeel beoogt een redelijke mate van zekerheid te geven dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat. Een redelijke mate van zekerheid is een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle afwijkingen ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Een meer gedetailleerde beschrijving van onze verantwoordelijkheden is opgenomen in de bijlage bij onze controleverklaring.

Utrecht, 5 mei 2017
PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.

Origineel getekend door drs. W.A. van Ginkel RA

Bijlage bij onze controleverklaring over de jaarrekening 2016 van FNV Horecabond

In aanvulling op wat is vermeld in onze controleverklaring hebben wij in deze bijlage onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening nader uiteengezet en toegelicht wat een controle inhoudt.

De verantwoordelijkheden van de accountant voor de controle van de jaarrekening

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel-kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze doelstelling is om een redelijke mate van zekerheid te verkrijgen dat de jaarrekening vrij van materiële afwijkingen als gevolg van fouten of fraude is. Onze controle bestond onder andere uit:

- Het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.
- Het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de vereniging.
- Het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan.
- Het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de vereniging haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een organisatie haar continuïteit niet langer kan handhaven.
- Het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen en het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met het bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

4. Opgave bestuurs- en nevenfuncties leden bestuur en directie

FNV Horecabond
per 31 december 2016

Hierachter staat een overzicht van alle
bestuurs- en nevenfuncties van de leden van
het Hoofdbestuur en de directie (onder een
bestuursfunctie verstaan wij een functie die
direct voortvloeit uit de hoofdfunctie).

NAAM	B.C. (BEN) FRANCOOY
Geboortedatum	30 april 1952
Beroepssituatie	Lid Dagelijks Bestuur FNV Horecabond (bezoldigd)
Hoofdfunctie	Voorzitter met beleidsportefeuille: » Arbeidsvoorwaardenbeleid, medezeggenschapsbeleid, arbobeleid en sociale zekerheidsbeleid » Communicatiebeleid (en hoofdredacteur Horeca Info) » Arbeidsmarktbeleid, beroepsonderwijs en educatiebeleid » Daarnaast voortvloeiende uit deze functie voorzitter van het bestuur van Stichting Projecten FNV Horecabond
Bestuursfuncties	» Lid bestuur Examenwerk » Werknemersvoorzitter St. Vakraad voor de Contractcatering » Plv. lid St. Kwaliteit van de Arbeid voor de Contractcatering » Werknemersvoorzitter St. Uitvoering Secretariaatswerkzaamheden en Administratieve Paritaire organisatie Contractcateringbranche » Voorzitter bestuur St. Voorlichting Leerlingen (SVL) » Voorzitter bestuur St. Onderzoek Horeca, Recreatie en Catering » Werknemersvoorzitter Georganiseerd Overleg Recreatie (GOR) » Lid stuurgroep Young & United » Lid FNV Vereniging Leden Rechtspersonen (VLR) » Lid bestuur Sociaal Fonds Horeca (SFH) » Lid bestuur St. Fonds Bevordering Sociale Verhoudingen Contractcatering (FBS) en St. Fonds Bevordering Arbeidsverhoudingen Contractcatering (FBA) » Lid raad van toezicht SVH » Lid sectorkamer Voedsel Groen en Gastvrijheid » Lid bestuur Stichting Financieel Beheer Ondersteuning Opleidingsfondsen » Voorzitter bestuur Stichting Financiering Toeslagen Pensioenen FNV Horecabond

Voor een aantal van bovenstaande bestuursfuncties worden vacatiegelden uitgekeerd. Deze gelden en alle vergoedingen daarvoor komen rechtstreeks ten goede aan FNV Horecabond.

NAAM	E.A. (ERIK) WEEHUIZEN LLB MBA
Geboortedatum	10 mei 1953
Beroepssituatie	Directeur FNV Horecabond Daaruit voortvloeiende directeur van Stichting Projecten FNV Horecabond
Nevenfuncties	» General Secretary European Foundation on Association Governance (bezoldigd) » Voorzitter Stichting Zorgvakanties (onbezoldigd) » Bestuurslid Stichting Onderzoek Horeca, Recreatie en Catering (onbezoldigd) » Directeur Stichting Right4You » Directeur Stichting Voorlichting Leerlingen

NAAM	M. (MICHEL) HOOGLUGT
Geboortedatum	15 februari 1966
Beroepssituatie	Facilitair management
Hoofdfunctie	» Onbezoldigd Hoofdbestuurder (onkostenvergoeding) » Lid bestuur Stichting Projecten FNV Horecabond (onbezoldigd)
Nevenfuncties	Ledenparlement FNV voor de sector Catering (onbezoldigd)

NAAM	A.H. (BERT) VELDMAN
Geboortedatum	9 juli 1948
Beroepssituatie	Voorheen bedrijfsleider
Hoofdfunctie	» Vicevoorzitter Hoofdbestuur FNV Horecabond (onkostenvergoeding) » Lid bestuur Stichting Projecten FNV Horecabond (onbezoldigd)
Nevenfuncties	Coördinator activiteitenteam regio Oost (onbezoldigd)

NAAM	R. (RONALD) PLOKKER
Geboortedatum	8 januari 1970
Beroepssituatie	Bedrijfsleider
Hoofdfunctie	» Onbezoldigd Hoofdbestuurder (onkostenvergoeding) » Lid bestuur Stichting Projecten FNV Horecabond (onbezoldigd)
Nevenfuncties	» Lid Ledenparlement FNV sector Horeca (onbezoldigd) » Lid commissie Communicatie & Media van het Ledenparlement FNV (onbezoldigd) » Lid Netwerkraad Netwerk Roze FNV (onbezoldigd)

NAAM	M. (MARTIN) MEIJNCKENS
Geboortedatum	14 december 1960
Beroepssituatie	Supervisor
Hoofdfunctie	» Onbezoldigd Hoofdbestuurder (onkostenvergoeding) » Lid bestuur Stichting Projecten FNV Horecabond (onbezoldigd)
Nevenfuncties	Lid OR van KCS (KLM catering)

NAAM	J.M. (JAN) WEVER
Geboortedatum	8 december 1947
Beroepssituatie	Voorheen hoofd facilitaire dienst Euroase Hotels- en Recreatieparken
Hoofdfunctie	» Onbezoldigd Hoofdbestuurder (onkostenvergoeding) » Lid bestuur Stichting Projecten FNV Horecabond (onbezoldigd)
Nevenfuncties	» Secretaris Euroase Sociaal Fonds (onbezoldigd) » Bailli Régional Chaîne des Rôtisseurs (onbezoldigd) » Coördinator activiteitenteam regio Midden (onbezoldigd)

NAAM	E. (EDWIN) VLEK
Geboortedatum	19 januari 1986
Beroepssituatie	Restaurant Manager
Hoofdfunctie	» Onbezoldigd Hoofdbestuurder (onkostenvergoeding) » Lid bestuur Stichting Projecten FNV Horecabond (onbezoldigd)
Nevenfuncties	» Begeleider KNVB Scheidsrechters / OTS (onkostenvergoeding) » KNVB Scheidsrechter (onkostenvergoeding)

NAAM	R. (ROLAND) DELNOIJ
Geboortedatum	14 januari 1971
Beroepssituatie	General Manager Congreshotel Landgoed Zonheuvel
Hoofdfunctie	» Onbezoldigd Hoofdbestuurder (onkostenvergoeding) » Lid bestuur Stichting Projecten FNV Horecabond (onbezoldigd)
Nevenfuncties	Geen

